

TEMİZ ÜRETİM ARACI OLARAK ISO 14001 ÇEVRE YÖNETİM SİSTEMİNE GEÇİŞTE İZMİR SANAYİİNDE YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Rasim AKPINAR

Dr., İl Müdürü, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İzmir İl Müdürlüğü, rasimakpinar@gmail.com

ÖZ

Günümüzde insan ve çevrenin birbirinden ayrılmaz olduğu bilinci giderek yaygınlaşmakta olup, müşteri tatmini çevre unsurlarını da kapsamaktadır. Çevre unsurlarının temelini ise, çevre sorunları ve çevre kirliliği konuları oluşturmaktadır. Son zamanlarda çevre kirliliği konusunun oldukça ön plana çıkmasıyla, işletmelerde çevre faktörü/kavramı gündeme gelmiştir. İşletmeler, çevre boyutunu da kapsayan endüstriyel faaliyetin her aşamasında Çevre Yönetim Sistemlerini (ÇYS) uygulamaktadır. Bu sistemlerin, çevre kalitesini yükseltmek ve kirliliği azaltmak gibi ekonomik yararları da bulunmaktadır.1996'da Uluslararası Standardizasyon Örgütü (ISO) Çevre Yönetim Sistemi oluşturulması için kılavuz niteliğinde olan uluslararası bir belgeyi gönüllü olarak yayımladı. Bu uluslararası standartlar ve onun kılavuzu ISO 14000 serisi olarak bilinmektedir. Serinin tanımlayıcı standardı ISO 14001 standardıdır. ISO 14001, organizasyonun çevre politikasını, uygulamalarını, yasal ve diğer ihtiyaçlarını tanımlayan, çevresel kalkınma için açık olarak amaç ve hedefler belirleyen, çevresel yönetim programı ortaya koyan bir ÇYS'nin tasarımı ve uygulanmasında organizasyona yol göstericidir. Bu çalışma İzmir ilinde üretim yapan ISO 14001 belgesine sahip olan farklı büyüklük ve çalışma alanındaki birkaç işletmenin, ISO 14001 belgelendirmesinden ne anladıklarını, bu süreçten beklentilerini ve beklentilerin gerçekleşme oranını ortaya koymak için yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çevre, Çevre Yönetim Sistemleri, ISO 14001 standardı, İzmir

PROBLEMS AND SOLUTIONS SEEN IN IZMIR INDUSTRY FOR TRANSITION TO ISO 14001 ENVIRONMENTAL MANAGEMENT SYSTEM AS A CLEAN PRODUCTION TOOL

ABSTRACT

Today the consciousness that human-being and environment are inseparable from each other has become widespread and also has included the subjects like satisfaction of customers and environmental factors. The bases of environmental factors are environmental problems and pollution. Nowadays, with the given attentions on pollution, in managements the environmental factor/concept has become a current issue. The managements, at every phase of industrial doings that contains the environment, use the Environmental Management Systems (EMS). These systems also have some economical benefits like increasing the quality of the environment/nature and decreasing the pollution. In 1996, the International Organization for Standardization (ISO) was released an international certificate which as a voluntary guideline for the creation of Environmental Management System. These international standards and its guide are known as ISO 14000 series. defining standard of series is a ISO 14001 standard. ISO 14001 has a leadin role in EMS design and implementation which defines the legal and other requirements of the organization, the environmental policy of the organization, practices of the organization, This work has been made to demonstrate what firms understand the ISO 14001 certification, the expectations of the process, the realization rate expectations firms awarded ISO 14001 certification engaged in the production of various sizes in İzmir.

Keywords: Environment, Environmental Management Systems, ISO 14001 standard, İzmir.

1. GİRİŞ

Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) tanımına göre temiz üretim, “çevresel zararı önlemek, verimliliği artırmak ve riskleri azaltmak için süreçlere, ürünlere ve hizmetlere uygulanan bütünleşik önleyici bir çevresel stratejinin sürekli uygulanmasıdır” (Basu,van Zyl, 2006: 299-304).

Temiz üretim günümüz çevre sorunlarına kalıcı çözümler getirebilme kabiliyetine sahip önleyici uygulamalara dayanan bir yaklaşımdır. Gün geçtikçe dünyada bu anlayışı benimseyen ülke sayısı gittikçe artmakta, ulusal ve uluslararası ölçekte birçok kurumun da desteğiyle temiz üretim uygulamaları her türlü üretim faaliyetinde benimsenmeye ve uygulanmaya başlanmaktadır (Fresener, 1998: 171-179).

Çevre bilincinin giderek yaygınlaşması toplumları çevresel standartlar oluşturmaya itmiştir. Ortaya çıkan bu yeni anlayış gereği, sanayileşmiş ülkeler mal ve hizmet alanında ulusal ve bölgesel şartlarına göre farklı kanuni gereklilikleri ve farklı çevre standartlarını uygulamaya koymuşlardır. Bu kapsamda temiz teknolojiler ve çevresel etkileri daha sistemli bir yönetim çerçevesinde azaltarak, sürekli gelişimi sağlayabilmek üzere “Çevre Yönetim Sistemleri” geliştirilmiştir (Karaer ve Pusat, 2002). Çevre yönetiminin tarihsel gelişimine bakıldığında ise kirlilik kontrolü yaklaşımının yerini, “temiz üretim yaklaşımı” almıştır.

Çevre yönetimiyle ilgili uluslararası standartlar, kuruluşlara, ekonomik ve çevresel hedeflerine ulaşabilmeleri konusunda yardımcı olmak için, diğer yönetim ihtiyaçlarıyla bütünleştirilebilen etkin bir çevre yönetim sisteminin başlıca unsurlarını sağlamak amacıyla düzenlenmektedir. Çevre yönetim sistemi, bir kuruluşun, çevre politikasının geliştirilmesi, uygulanması ve çevre boyutlarının yönetilmesinde kullanılan, kuruluşun yönetim sisteminin bir parçasıdır (TS EN ISO 14001, 2005). Çevre yönetim sistemi, Avrupa Birliği’nin yaptığı tanımlamaya göre “bir çevre yönetim sistemi, kuruluşlara onların çevresel aktivitelerini, ürünlerini ve çevresel yükümlülüklerini ve performans hedeflerini başarmalarına yardım eden bir problem tanıma ve problem çözme aracıdır” (Yontar, 2006: 3).

Sanayi atıklarının çevre etkilerinin bölgesel olarak kalmadığının ve doğal kaynakların sonsuz olmadığına farkına varılmasından sonra da sorun uluslar arası boyut kazanmış ve değişik platformlarda çözüm önerileri tartışılmaya başlanmıştır. Konuyla ilgili uluslar arası ilk inisiyatif 1971 yılında toplanan “Birleşmiş Milletler Beşeri Çevre Konferansı”nda ortaya konmuştur. Konferansın sonunda iş ve çevrenin birlikte ele alınmasıyla ilgili niyet kabul görmüş ve “BM Çevre ve Kalkınma Komisyonu” oluşturulmuştur. Komisyon, çevreyi gelişme kapsamında değerlendirerek “Bizim Yakın Geleceğimiz” adlı raporunu 1987 yılında yayınlamıştır. Bu raporda, sürdürülebilir kalkınma kavramı tartışılmış ve sanayi etkili çevre yönetimi geliştirme konusunda uyarılmıştır. Bu rapor elliden fazla ülke tarafından kabul edilmiştir.

Bu gelişmenin bir sonucu olarak; Rio de Janeiro’da 3-14 Haziran 1992 tarihleri arasında düzenlenen Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı, toplumun ana sektörleri ve halk arasında yeni bir işbirliğini gerçekleştirmeyi amaçlayan Rio Deklarasyonu’nu yayınlamıştır. Bunun üzerine 1993 yılında ISO, “Çevre Yönetimi” konusunda çalışacak olan teknik komitesini (TC 207) kurmuştur. TC 207’nin hazırladığı standartlar ISO

14000 olarak bilinen Çevre Yönetim Sistemi standartlarıdır ve sanayiden büyük destek görmüştür (ISO 14001: 2005, 2005).

Böylece tüm dünyada kullanılması öngörülen çevre yönetim sistemi standartlarını hazırlama görevi Uluslararası Standartlar Örgütü ISO'ya verilmiştir. ISO üye ülkelerinin uzmanlarının katılımıyla Stratejik Çevre Danışma Grubu SAGE kurulmuştur. SAGE, çalışmaları sonucu uluslar arası çevre yönetimi standartlarını hazırlamak üzere ISO TC 207 sayılı teknik komiteyi kurmuştur.

Komite; ürün, proses ve hizmetlerle ilgili olarak çevre yönetiminin önemli yönlerini tanımlamaya rehber olmak ve standartlar geliştirmekle sorumludur.

2. ISO 14001 ÇEVRE YÖNETİM SİSTEMİ STANDARDI

Çevre Yönetim Sistemi standartları olan TS EN ISO 14000 serisi, ISO (Uluslararası Standartlar Teşkilatı) tarafından 1993'de kurulan Teknik Komite 207 tarafından hazırlanmıştır. ISO'nun üyesi olan Türk Standartları Enstitüsü, Çevre Standartları Hazırlık Grubu ile çalışmaları yakından takip etmiş, taslak aşamasında görüş bildirerek standartların gelişmesine ortak olmuştur. Ayrıca standartların tercümesi yapılarak ilgili kamuoyuna sunulmuştur. Böylece TSE, uluslararası ticaret yapan kuruluşların çevre yönetim sistemi standartlarına hazırlıklı olmalarını sağlamıştır.

TS EN ISO 14000 standartları ile kurulan Çevre Yönetim Sistemi'nin amacı kuruluşun çevresel etkilerinin operasyon kontrolü ile bir gelişim programı çerçevesinde belirlenen hedefler ve metotlarla yönetilmesidir. Kuruluşlar; TS EN ISO 14000 standartları olmasaydı, ticaret yaptığı her ülkede ayrı çevre yönetim sistemi gereklerine uymak zorunda kalacaklardı. Farklı çevre yönetim sistemi programlarına uyum sağlamak yüksek masraflara neden olacaktı. Gelişmekte olan ülkelerdeki kuruluşlar, uygunluğun belgelendirilmesi için her ithalatçı ülkenin sertifikasyon birimleri tarafından değerlendirilmek zorunda kalacaklardı ve durum ilave külfetler getirecekti. Oysa TSE EN ISO14000 Çevre Yönetim Sistemi standartları globalleşen dünyada çevre için ortak bir dil olmuştur. Kendi içinde hassas bir dengede olan çevre ancak, kuruluşun tüm faaliyetlerinin kapsandığı, böyle bir sistemle korunabilecektir.

TS-EN-ISO 14001 Standardı, bir kuruluşun, yükümlü olduğu yasal ve diğer şartları dikkate alan politika ve amaçları geliştirmesine ve uygulamasına imkân veren bir çevre yönetim sistemi için gerekli şartları ve önemli çevre boyutları hakkında bilgiyi kapsar. Bu standart, kuruluşun kontrol altında tutabildiği ve etkileyebildiği çevre boyutlarına uygulanır. Bu standardın kendisi, özel çevre performansı kriterleri tespit etmez. Bu standart, aşağıdaki hususları amaçlayan herhangi bir kuruluşa uygulanabilir:

- a) Bir çevre yönetim sisteminin oluşturulması, uygulanması, sürdürülmesi ve iyileştirilmesi,
- b) Kuruluş tarafından beyan edilen çevre politikasına uymanın taahhüt edilmesi,
- c) Aşağıdaki hususlardan herhangi birisi yoluyla bu standarda uyumun gösterilmesi,
- 1) Öz belirleme ve öz beyanda bulunulması,

- 2) Müşteriler gibi, ilgili taraflarla olan uyumun doğruluğunun araştırılması,
- 3) Kuruluşun dışındaki bir tarafça öz beyanın doğruluğunun araştırılması,
- 4) Haricî bir kuruluş tarafından çevre yönetim sisteminin belgelendirmesinin/tescilinin araştırılması.

Bu standardın bütün şartlarının, herhangi bir çevre yönetim sistemine dahil edilmesi amaçlanmaktadır. Bu standardın uygulama alanı; kuruluşun çevre politikası, faaliyetlerinin mahiyeti, ürünleri ve hizmetleri ile bulunduğu yerin çalışma şartları gibi faktörlere bağlıdır.

ISO 14001 altı standardı içerir. Bu standartlar iki temel alanda değerlendirilebilir.

- İşletme standartları
- Çevre yönetim sistemi
- Çevre performans değerlendirilmesi
- Çevresel denetim
- Ürün ve proses standartları
- Yasam döngüsü (ekolojik) değerlendirme
- Çevresel etiketleme
- Ürün standardındaki çevresel yönler

ISO 14001 çevre yönetim sistemi, işletmelere, önemli çevresel konularda bilginin ve yasal şartların dikkate alınması için gerekli olan politika ve amaçları geliştirmesine ve uygulamasını sağlamak amacıyla bir çevre yönetim sisteminin şartlarını belirtmektedir. Tamamen gönüllülük esasına dayanarak, her çeşit ve büyüklükteki kuruluşa uygulanabilir ve değişik coğrafi, kültürel ve sosyal şartlara ayarlanabilir olan ISO 14001'in temelini PUKÖ (Planla-Uygula-Kontrol Et-Önlem Al) döngüsü oluşturmaktadır (TS EN ISO 14001, 2005: 1-3).

Genel olarak ISO 14001 standardı işletmelere çevre yönetimi konusunda yol gösterici bir rol üstlenmektedir. Ulusal kural, yöntem ve etiketlerin uyumlaştırılmasına öncülük etmesi, ticaret engellerini azaltması, tahmin edilebilirliği ve tutarlılığı artırması, çevresel performansın iyileştirilmesine yardımcı olması gibi önemli yararlar sağlamaktadır(Nemli, 2000: 143).

Çevre yönetim sistemlerinin önemini artıran diğer nedenler arasında ise şu maddeler sayılabilir (TÜSİAD, 2005: 29):

- Kurumun imajının gelişmesini sağlamaktadır ve toplumlarda yükselen çevre hareketlerine cevap verebilmeyi kolaylaştırmaktadır.
- Yürürlükte bulunan ve yürürlüğe konulması düşünülen çevre mevzuatına uyumu sağlamaktadır.
- Pazar payını ve rekabet gücünü artırmaktadır.
- Birçok farklı tarafla iletişimde katkı sağlamakta ve bu anlamda çevrede yaşayan halk, yerel yönetim ve diğer kuruluşların emisyon, korku gürültü gibi konulardaki şikayet ve uyarılarının değerlendirilmesine yardımcı olmaktadır.
- Yönetimsel riskleri azaltmada önemli rol oynamaktadır.

- Çevresel performans ve halk sağlığına yönelik iyileştirmeler sağlamaktadır.
- Kullanılan kaynaklarda ve işletme maliyetlerinde tasarruflar sağlanacak ve dolayısı ile finansal performansta artışa neden olacaktır.
- Daha makul değerlerde sigortalanma imkânı sağlamaktadır.
- Yapılan yatırımlar çevre dostu faaliyetlere yönelecektir.

ISO 14001 serisi standartların uygulanması ile elde edilecek en önemli kazanç, doğal olarak çevrenin korunmasıdır. Ancak ISO 14001 serisi standartların uygulanmasının, uygulayan kuruluşlar açısından bir çok pratik faydalar getireceği de bir gerçektir. Bu faydalar genel olarak içsel ve dışsal olarak sınıflandırılabilir:

İçsel Faydalar: Verimliliğin Arttırılması, Performansın Arttırılması, Maliyetlerin Azaltılması, Takım Anlayışının Geliştirilmesi, Azalan Risk ve Kazalar, Üst Yönetime Olumlu Etkiler, İç Barışın Geliştirilmesi.

Dışsal Faydalar: Çevrenin Korunması, Rekabet Şansının Artması, Yasalara ve Yönetmeliklere Uygunluğun İfade Edilmesi, Halkla İlişkilerin Geliştirilmesi ve Kamuoyunun Güveninin Kazanılması, Finansal Fırsatların Gelişmesi olarak sayılabilir.

3. YÖNTEM

Evren-Örneklem

Araştırma örneklemini, TSE İzmir Bölge Müdürlüğünden elde edilen İzmir adresli ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi Belgesine sahip 27 adet firma oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Veriler, İzmir ilinde bulunan 27 firmadan toplanmıştır. Çalışma için gerekli olan veriler firma orta ve üst düzey yöneticileri ile görüşülerek yüz yüze anket yöntemi ile toplanılmıştır. Toplanan verilerin analizinde frekans ve yüzde değerlerinden yararlanılmıştır.

4. BULGULAR

Bu bölümde çalışmanın alan araştırmasından elde edilen verilerin analizine ve bu analizler sonucunda ulaşılan bulgulara yer verilmektedir.

Bulgu-1: ISO 14001 sertifika programı çalışmalarına başlamadan önce firmaların çevre yönetim planlarını oluşturmamış olması.

“ISO 14001 sertifika programı çalışmalarına başlamadan önce firmanız çevre yönetim planı oluşturmuş muydu?” sorusuna 27 firmanın 23’ü “hayır” cevabı vermiştir.

Bulgu-2: ISO 14001 sertifikasına ihtiyaç duyulma nedenleri arasında “Çevre kanunu ve yönetmeliklerine uyumunu güçlendirmek” ile “Çevresel maliyetleri azaltmak” firmaların yaklaşık yüzde 80’inin gösterdiği gerekçeler arasındadır.

Tablo 1. Firmaların Gerekçeleri

Gerekçeler	Kullanılma Sıklığı	
	f	%
Müşteri isteklerini karşılamak	4	14,8
Şirketin vizyonunu yükseltmek	1	3,7
Çevre kanunu ve yönetmeliklerine uyumunu güçlendirmek	12	44,4
Çevresel maliyetleri azaltmak	10	37,1
Firmalarla rekabetten geri kalmamak	0	0
İç ve dış pazar payını artırmak	0	0
Atık geri dönüşümünü ve yeniden kullanımını sağlamak	0	0
Çalışanların çevre bilinçlerini arttırmak	0	0
Enerji tasarrufu sağlamak	0	0
Uluslararası pazara uygunluğunu sağlamak	0	0
Diğer	0	0

Bulgu-3: ISO 14001 sertifika sürecinde karşılaşılan sorunlar içinde “ISO 14001 uygulanmasının getireceği faydaların belirsizliği” firmaların yüzde 37’sinin ifade ettiği bir sorun alanıdır. “Çevresel sorunlar hakkındaki ilginin eksikliği” de firmaların yüzde 19’unun işaret ettiği bir diğer sorun alanıdır. Sertifikasyon sürecinde personelin tutuculuğunun, isteksizliğinin bir başka önemli sorun olduğu görülmüştür.

Tablo 2. Firmaların Karşılaştığı Sorunlar

Karşılaşılan Sorunlar	Kullanılma Sıklığı	
	f	%
Belgelendirmenin yüksek maliyeti	2	7,4
Mevcut kaynakların eksikliği	0	0
ISO 14001 uygulanmasının getireceği faydaların belirsizliği	10	37,0
Çevresel sorunlar hakkındaki ilginin eksikliği	5	18,5
İlave eğitim ihtiyaçları	4	14,8
Personelin tahammülü	6	22,2
Diğer	0	0

Bulgu-4: ISO 14001 Belgelendirmesinden sonra firmaların beklentilerine ne oranda ulaştığına bakılacak olursa; firmaların yaklaşık yarısı çevre mevzuatına uyumun sağlandığı yönünde kanaat bildirmiştir. Yüzde 14'ü ise firmalarının kurumsal imajının yükseldiğini iddia etmiştir. Yüzde 11'i ise müşteri memnuniyetinin arttığını ifade etmiştir.

Tablo 3. Firmaların Beklentileri

Firmaların Beklentileri	Kullanılma Sıklığı	
	f	%
Müşteri memnuniyeti arttı	3	11,1
Şirketin imajı yükseldi	4	14,8
Çevre kanunu ve yönetmeliklerine uyum sağlandı	14	51,8
Çevresel maliyetler azaldı	3	11,1
Firmalarla rekabette avantaj sağlandı	1	3,7
İç ve dış pazar payını artırdı	0	0
Atık geri dönüşümü ve yeniden kullanımı sağlandı	1	3,7
Çalışanların çevre bilinçlerini artırdı	0	0
Enerji tasarrufu sağlandı	0	0
Uluslararası pazara uygunluk sağlandı	1	3,7

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Çevre yönetim sistemine geçiş sırasında firmalar daha çok eğitim ve bilinç eksikliği ile ilgili sorunlar yaşamaktadır. Yeni bir çalışma ikliminin/ kurum kültürünün yaratmanın verdiği zorluklar ve çalışanların çevre yönetim sistemini benimsememesi karşılaşılan diğer zorluklardır. Birçok firmanın çevre yönetim sistemine geçmek istememesinin nedeni sistemin kurulması sırasında katlanılacak olunan maliyetin yüksek olmasıdır.

Çalışmalar için ayrılacak işgücünün yeterli sayıda olmayışı, çalışanların yetki ve sorumluluklarının organize edilememesi, standardın anlaşılabilmesi ve yanlış yorumlanması, çalışanlarda motivasyon eksikliği, yönetimin çevre yönetim sistemini benimsememesi ve teknolojik yetersizlik sistemin kurulması sırasında karşılaşılan diğer güçlükler arasında bulunmaktadır.

Yukarıda çerçevesi verilen tüm bu sorunlara çözüm önerileri aşağıda sıralanmıştır:

- Öncelikle çevre ile ilgili stratejiler geliştirebilmek ve bu stratejileri eksiksiz uygulayabilmek için firmalar tüm çalışanların sorumluluk aldığı ve katıldığı bir çevre yönetim sistemi oluşturmalı ve uygulamalıdır.
- Çalışanlar, başarılı bir çevre yönetim sistemi adaptasyonunda önemli rol oynamaktadır. Buna bağlı olarak firmalar; çalışanları kendi menfaatleri için bu sistemin kısımlarından ve öneminden haberdar etmeli ve

eğitmelidir. Bu tür ön çalışmalar işletmelerin ISO 14001 standartlarını uygulama prosesinde çalışanların karşı çıkmalarının önüne geçmektedir.

- Firma tarafından iletişim ve hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi, çalışanların bilgilendirmesi; çevre yönetim sistemi proseslerinin anlaşılması ve çevre yönetim sistemi uygulamasında gereken değişikliklerin uygulanmasını kolaylaştırmaktadır.
- Son olarak gerek devlet gerekse de sivil toplum kuruluşları çevresel ödüller, taltiflerle firmaların çevresel faaliyetlere katılımını sağlamalıdır.

Sonuç olarak; ISO 14001 firmalara çevresel performanslarını etkin şekilde yönetebilecekleri bir çerçeve çizmektedir. ISO 14001 çevre yönetim sistemi, her çevre problemini ayrı ayrı tek başına ele almak yerine birçok alanda bir değişim meydana getirecek tarzda bütüncül/sistemli bir yaklaşım getirmektedir. Bir işletmenin ISO 14001 sertifikası alması, müşterilere organizasyonun çevreye ait amaç ve hedeflerini gerçekleştirecek bir yönetim sistemine ve düzeltici/önleyici faaliyetler ve eğitim vasıtasıyla yönetim sistemini geliştirecek bir yapıya sahip olduğunu garanti etmektedir. ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi belgesini alan ve sürekliliğini sağlayan bir işletmenin bugün, yarın ve sürekli bir şekilde çevreyi düşünerek, çevreye zarar vermeden yönetildiğini; müşteriye, çalışanlara ve çevreye karşı güven veren faaliyetlerini planlayarak uyguladığını gösterir.

KAYNAKÇA

- Basu, A.J. and van Zyl D.J.A., (2006), Industrial ecology framework for achieving cleaner production in the mining and minerals industry, *Journal of Cleaner Production*, 14, 299-304
- Fresener, J., (1998), "Cleaner production as a means for effective environmental Management", *Journal of Cleaner Production*, 6, 171-179.
- ISO 14001:2005, (2005), TS-EN-ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemleri, TSE, Ankara, 3-26.
- ISO 14001:2005, (2002), TS-EN-ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemleri, TSE, Ankara, 3-6, 21-26.
- Karaer, F., Pusat, T., (2002). "ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi Standardının Otomotiv Yan Sanayine Uygulanması", *Uludağ Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Dergisi*, Cilt 7, Sayı 1.
- Nemli, E. (2000). *Çevreye Duyarlı İşletmecilik ve Türk Sanayisinde Çevre Yönetim Sistemleri Uygulamaları*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, İstanbul Sanayi Odası Çevre Şubesi Yayını.
- TS EN ISO 14001, (2005), Çevre Yönetim Sistemi Şartlar ve Kullanım Kılavuzu, Nisan.
- TÜSİAD, (2005), Şirketlerin Yeni Yönetim Aracı: Çevresel Muhasebe, *Tüsiad Raporu*, Yayın No. Tüsiad-T/2005-06/404,
- Yontar, İbrahim Güray, (2006), *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi Standardı ve Türkiye'de Durum Analizi*, İzmir,

EXTENDED ABSTRACT**Introduction**

Today the consciousness that human-being and environment are inseparable from each other has become widespread and also has included the subjects like satisfaction of customers and environmental factors. The bases of environmental factors are environmental problems and pollution. Nowadays, with the given attentions on pollution, in managements the environmental factor/concept has become a current issue. The managements, at every phase of industrial doings that contains the environment, use the Environmental Management Systems (EMS). These systems also have some economical benefits like increasing the quality of the environment/nature and decreasing the pollution. In 1996, the International Organization for Standardization (ISO) was released an international certificate which as a voluntary guideline for the creation of Environmental Management System. These international standards and its guide are known as ISO 14000 series. Defining standard of series is a ISO 14001 standard. ISO 14001 has a leading role in EMS design and implementation which defines the legal and other requirements of the organization, the environmental policy of the organization, practices of the organization. This work has been made to demonstrate what firms understand the ISO 14001 certification, the expectations of the process, the realization rate expectations firms awarded ISO 14001 certification engaged in the production of various sizes in İzmir.

Method

Research sample, obtained from TSE İzmir Regional Directorate of İzmir addressing ISO 14001 Environmental Management System Certificate constitutes 27 firms. Data were collected from 27 companies located in İzmir Province. The data required for the study was collected by middle and senior company executives face to face interviews with survey method. In the analysis of the collected data it was utilized frequency and percentage values.

Findings (Results)

During the transition to the company's environmental management system is experiencing problems with the lack of more education and awareness. A new study climate / institutions given the challenges of creating a culture and other employees of the difficulties encountered to adopt environmental management systems. Many company's environmental management system is the high costs to be incurred during the establishment of the system because of its unwillingness to pass. Work to be allocated a sufficient number of the lack of labor, it can not be organized for employees of powers and responsibilities, standards of understanding and wrong interpretation, lack of motivation at work, to adopt the management of the environmental management system and technological deficiencies encountered during the establishment of the system are among other challenges.

The solutions given above all these problems frame as follows:

- First, to develop strategies for the environment and to implement these strategies companies should create a complete environmental management system in which all employees take responsibility and implement it and participate.
- Employees play an important role in the successful adaptation of an environmental management system. Accordingly firms; and it must notify employees of important parts of the system for their own interests and should train. Such preliminary work is to prevent the operation of the ISO 14001 standards oppose the application running in the process.
- Organization of communication and in-service training activities by the Company, to inform employees; environmental management system makes it easier to understand the process and the implementation of changes needed in the environmental management system implementation.
- Finally, both the state and civil society organizations also environmental awards, should ensure the participation of environmental activities of the company with rewarded.

Conculusion and Discussion

As a result, ISO 14001 is a framework firms can effectively manage their environmental performance . ISO 14001 environmental management system in place to address all environmental problems separately alone will bring about a change in many areas in an integrated manner / it brings a systematic approach. A company 's ISO 14001 certification to take the customer to a management system to realize the environment of the goals and objectives of the organization and corrective / preventive actions and to ensure that it has a structure that will improve education through management system. ISO 14001 Environmental Management System certification, a company that provides the space and continuity today, tomorrow and in a continuous manner considering the environment , is managed without harming the environment; customers , employees and indicates that confidence by implementing planned activities on the environment.